

Obsah

Předmluva	11
Předmluva k druhému vydání	14

PRVNÍ SVAZEK Prolegomena k čisté logice

Úvod	23
§ 1. Spor o definici logiky a o hlavní obsah jejích nauk	23
§ 2. Je nutné znovu projednat otázky po principech	24
§ 3. Sporné otázky a navrhovaný postup jejich řešení	26

První kapitola

Logika jako normativní a zvláště jako praktická disciplína	27
§ 4. Teoretická neúplnost jednotlivých věd	27
§ 5. Teoretické doplnění jednotlivých věd metafyzikou a teorií vědy	28
§ 6. Je logika jakožto teorie vědy možná a oprávněná?	29
§ 7. Pokračování. Tři nejvýznamnější rysy zdůvodňování	33
§ 8. Vztah těchto rysů k možnosti vědy a teorie vědy	35
§ 9. Metodické vědní postupy jsou zčásti zdůvodněními, zčásti pomůckami pro zdůvodnění	37
§ 10. Pojmy „teorie“ a „věda“ jakožto problémy teorie vědy	38
§ 11. Logika čili teorie vědy jako normativní a praktická disciplína	39
§ 12. Relevantní definice logiky	41

Druhá kapitola

Teoretické disciplíny jako základ normativních disciplín	43
§ 13. Spor o praktický charakter logiky	43
§ 14. Pojem normativní vědy. Základní měřítko či princip, který ji sjednocuje	51
§ 15. Normativní a praktická disciplína	56
§ 16. Teoretické disciplíny jakožto základy disciplín normativních.	56

Třetí kapitola

Psychologismus, jeho argumenty a jeho postoj k obvyklým protiargumentům.	59
§ 17. Spor o to, zda se hlavní teoretické základy normativní logiky nacházejí v psychologii	59
§ 18. Argumentace psychologistů	60
§ 19. Obvyklé argumenty protistrany a jejich psychologické řešení	61
§ 20. Trhlina v argumentaci psychologistů	65

Čtvrtá kapitola

Empiristické důsledky psychologismu	67
§ 21. Charakteristika dvou empiristických důsledků psychologického stanoviska a jejich vyvrácení	67
§ 22. Zákony myšlení jakožto domnělé přírodní zákony, které izolovaným působením zapříčiňují rozumné myšlení.	70
§ 23. Třetí důsledek psychologismu a jeho vyvrácení.	74
§ 24. Pokračování	78

Pátá kapitola

Psychologické interpretace logických principů	81
§ 25. Princip sporu v psychologické interpretaci Milla a Spencera.	81
§ 26. Millova psychologická interpretace principu sporu nevede k žádnému zákonu, nýbrž ke zcela vágní a vědecky neověřené zkušenostní větě	84
Dodatek. O několika principiálních nedostacích empirismu	86
§ 27. Obdobné námitky proti ostatním psychologickým interpretacím logického principu sporu. Mnohoznačnosti jako zdroje omylu	88
§ 28. Zdánlivá dvojstrannost principu sporu, podle které má být chápán jako přírodní zákon myšlení a současně jako normativní zákon jeho logického řízení	93
§ 29. Pokračování. Sigwartova nauka	97

Šestá kapitola

Sylogistika v psychologickém objasnění. Vzorce úsudků a chemické vzorce	101
§ 30. Pokusy o psychologickou interpretaci sylogistických vět	101
§ 31. Vzorce úsudků a chemické vzorce.	103

Sedmá kapitola

Psychologismus jako skeptický relativismus.	107
---	-----

§ 32. Ideální podmínky možnosti teorie vůbec. Pregnantní pojem skepticismu	107
§ 33. Skepticismus v metafyzickém smyslu	109
§ 34. Pojem relativismu a jeho rozčlenění	110
§ 35. Kritika individuálního relativismu.	111
§ 36. Kritika druhového relativismu a zejména antropologismu	112
§ 37. Obecná poznámka. Pojem relativismu v širším smyslu	116
§ 38. Psychologismus je ve všech svých formách relativismem	117
§ 39. Antropologismus v Sigwartově logice.	118
§ 40. Antropologismus v Erdmannově logice	127

Osmá kapitola

Psychologické předsudky	142
§ 41. První předsudek	142
§ 42. Objasňující výklad	146
§ 43. Posouzení idealistických protiargumentů. Jejich nedostatky a jejich správný smysl	149
§ 44. Druhý předsudek.	152
§ 45. Vyvrácení: I čistá matematika by se stala odvětvím psychologie	152
§ 46. Výzkumné pole čisté logiky je ideální, podobně jako pole čisté matematiky	153
§ 47. Potvrzující doložení na logických základních pojmech a smyslu logických vět.	157
§ 48. Rozhodující rozdíly	160
§ 49. Třetí předsudek. Logika jako teorie evidence	162
§ 50. Ekvivalentní přeformulování logických vět ve věty o ideálních podmínkách evidence soudu. Výsledné věty nejsou psychologické	164
§ 51. Rozhodující body v tomto sporu.	169

Devátá kapitola

Princip úspornosti myšlení a logika	173
§ 52. Úvod	173
§ 53. Teleologický charakter machovsko-avenariovského principu a vědecký význam ekonomiky myšlení	174
§ 54. Bližší výklad oprávněných cílů ekonomiky myšlení, hlavně ve sféře čisté deduktivní metodiky. Její vztah k prakticko-logické nauce.	177
§ 55. Bezvýznamnost myšlenkové ekonomiky pro čistou logiku a teorii poznání a její vztah k psychologii.	181

§ 56. Pokračování. ὕστερον πρότερον myšlenkově ekonomického založení toho, co je čistě logické	184
---	-----

Desátá kapitola

Závěr kritických úvah	188
§ 57. Obavy vzhledem k nabízejícím se nesprávným výkladům našeho snažení v logice	188
§ 58. Naše navázání na velké myslitele minulosti a nejprve na Kanta	190
§ 59. Navázání na Herbarta a Lotze	191
§ 60. Navázání na Leibnize	195
§ 61. Konkrétní zkoumání jsou nutná k epistemologickému ospravedlnění a částečnému uskutečnění ideje čisté logiky.	198
Dodatek. Odkazy na F. A. Langea a B. Bolzana.	199

Jedenáctá kapitola

Idea čisté logiky	202
§ 62. Jednota vědy. Souvislost věcí a souvislost pravd	202
§ 63. Pokračování. Jednota teorie	204
§ 64. Principy, které propůjčují vědě jednotu, se buď zakládají, nebo nezakládají na samotné podstatě vědecké teorie. Abstraktní, konkrétní a normativní vědy	207
§ 65. Otázka ideálních podmínek možnosti vědy, resp. teorie vůbec A. Ve vztahu k aktuálnímu poznání	209
§ 66. B. Ve vztahu k obsahu poznání	212
§ 67. Úkoly čisté logiky. Za prvé: stanovení čistých kategorií významových, čistých kategorií předmětných a jejich zákonitých složenin	214
§ 68. Za druhé: zákony a teorie, které se na těchto kategoriích zakládají	216
§ 69. Za třetí: teorie možných forem teorií čili čistá nauka o množinách	218
§ 70. Objasňující úvahy k ideji čisté nauky o množinách	219
§ 71. Rozdělení práce. Co náleží vykonat matematikům a co filosofům	222
§ 72. Rozšíření ideje čisté logiky. Čistá nauka o pravděpodobnosti jakožto čistá teorie zkušenostního poznání	224
Oznámení autora	227
Seznam literatury	229
Ediční poznámka	233